

Seinna Timoteusbræv

Kristnastova

mai 2022

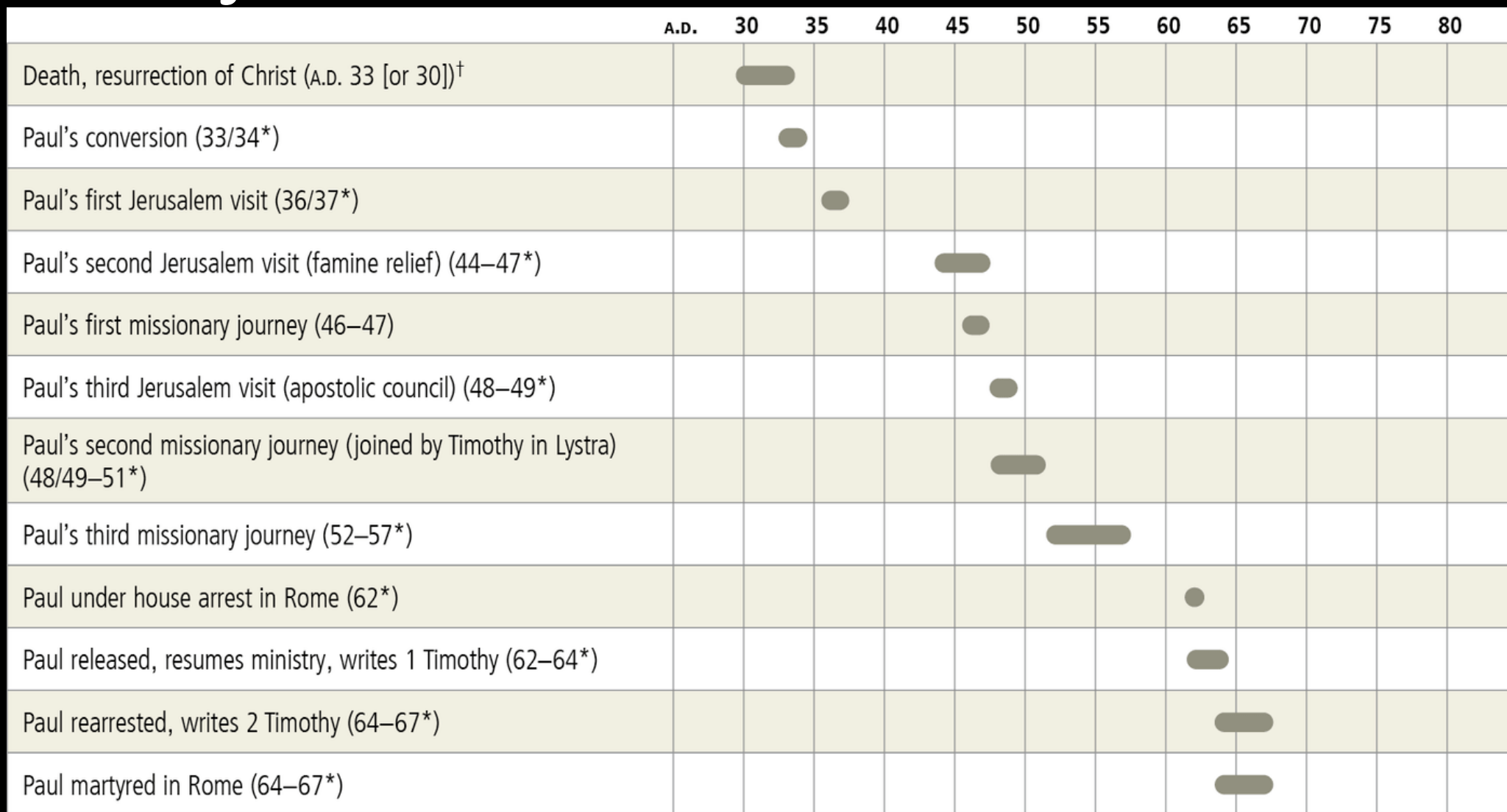
**Bakgrund.
Heilsan (1:1-2) &
eggjan at halda á (1:3-2:13)**

1. tími

Bakgrund: Hvør, hvar og nær?

- Paulus verður dripin uml. ár 64-67 undir Nero (54-68 e.Kr.)
- Paulus skrivar til Timoteus úr fongslí í Róm uml. ár 64-65.
- Brævið er skrivað eftir eina 4. missiónsferð (eftir Áp. 28).

Tiðarlinja

* denotes approximate date; / signifies either/or; † see *The Date of Jesus' Crucifixion*, pp. 1809–1810

Paulus, Timoteus og Efesus

- Paulus hittir Timoteus fyrstu ferð í Toras á 2. missiðnsferðini* (Áp. 16:1)
- Timoteus gerst samverkamaður Paulusar
- Nógva tíð eru teir saman, eisini í Efesus
- Efesus er stóri handilsdepilin í Asia. Artemistemplið var eitt av teimum sjeý undrum forna heimsins
- Á 3. missiðnsferðini* hittir Paulus í Efesus lærisveinar, sum bert kenna dóp Jóhannesar; teir fáa Heilaga Andan.
- Orð Harrans virkar við kraft og fólk koma til trúgv. Tá ófriður tekur seg upp í samband við Artemisdyrkanina*, fer Paulus úr býnum.

Onnur missións- ferðin

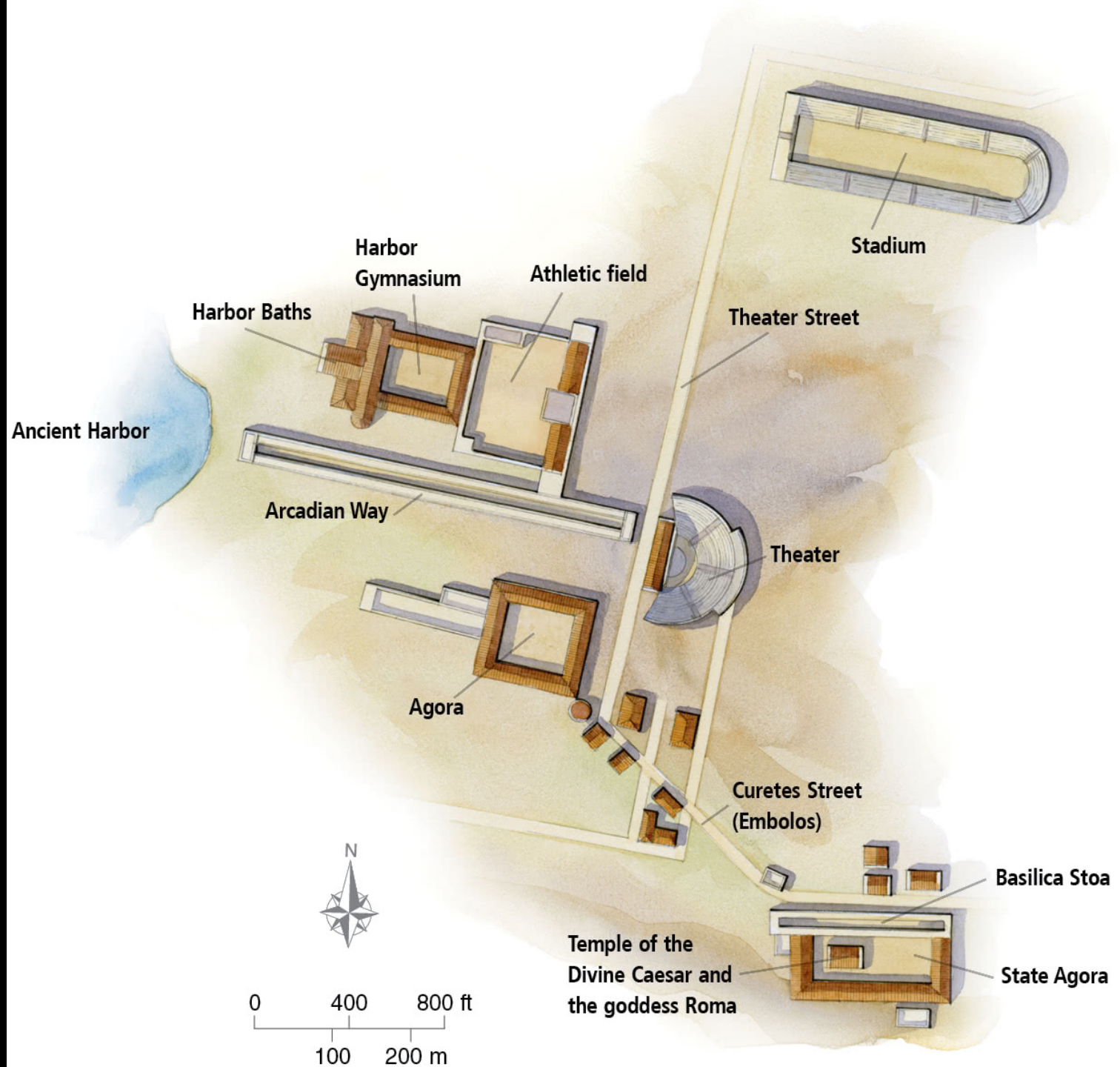
Triðja missións- ferðin

Efesus

Efesus á
dögum
Paulusar
(uml. 60
e.Kr.)

Endamál og høvi

- Í 1. Timoteusbrævi biður Paulus Timoteus vera verandi í Efesus fyri at fáa skil á ymiskum í samkomuni, serliga lygilæru (1. Tim. 1:3).
- Paulus situr nú í fongslí; hann er komin til endan á lívinum og tænastruni (4:6-8)
- Hann kennir seg einsamallan, tí fleiri hava svikið og onnur eru aðrastaðni í ymiskum ørindum (1:15; 4:9-12).
- Brævið er Paulusar síðsta farvælheilsan til Timoteus: Statt fastur í trúnni, og kom til mín í Róm eina síðstu ferð!

Innihaldsyvirlit

- I. Inngangur (1:1-2)
- II. Áminning/eggjan at halda á fyrri evangeliid (1:3-2:13)
 - a. Tøkk fyrri ektaðu trúgv Timoteusar (1:3-5)
 - b. Áheitan um við dirvi at halda á í tænastruni, 1. partur (1:6-14)
 - c. Dømir, positiv og negativ (1:15-18)
 - d. Áheitan um við dirvi at halda á í tænastruni, 2. partur (2:1-13)
- III. Hvussu gera við falslærarar (2:14-3:9)
 - a. Timoteus mótvegis falslærarunum (2:14-26)
 - b. Lýsing av falslærarunum (3:1-9)
- IV. Áheitan á Timoteus um at halda fast við Skriftirnar og prædika Orðið (3:10-4:8)
 - a. Áheitan at halda fast við Skriftirnar (3:10-17)
 - b. Ultimativu boðini (4:1-8)
- V. Endi (4:9-22)

Kveik og varðveit tæna (1:1-18)

I. Tí trúfastar fyrmyndir vísa, tað ber til (v. 3-5)

II. Tí Gud styrkir og varðveitir okkum (v. 7a, 12b)

III. Tí boðanin av frelsandi Evangelium er verd at líða fyrri (v. 7b-18)

Verið íðin og trúfðst í tænastruni (2:1-13)

I. Verið sterk í náðini (v. 1)

II. Handið uppgávana víðari til trúfðst fólk (v. 2)

III. Líðið ilt (v. 3-7)

IV. Havið Jesus, Paulus og lðnina í huga (v. 8-13)

Spurningar

- 1) Hvørji ráð hevði tú givið einum, sum var um at missa mótið og hevði hug at gevast í tænastruni?
- 2) Hvussu kunnu vit vinna á dirvisloysi og freistingini at skammast við evangelið og onnur trúgvandi?
- 3) Hví er tað neyðugt / týðandi at tola líðing í samband við evangelið?

Hvussu gera við falslærarar (2:14-3:9)

2. tími

Verið til nytta og æru í tænastruni (2:14-26)

Myndin/analogiin: Ílötini í stóra húsinum (v. 20-21)

- I. Áminn/álegg fólki ekki at stríðast um oyðandi orð (v. 14)
- II. Ger tær ómak at verða kompetentur arbeiðsmaður (v. 15)
- III. Haldt teg burtur frá gudleysum tosi (v. 16-19)
- IV. Flýggja frá synd og stevn eftir tí góða (v. 22-23)
- V. Rættleið fólk uttan at stríðast (v. 24-26)

Skil men skýggja falslæraran (3:1-9)

Um læran fer av lagi, fer lívið eisini av lagi.

- I. Skil falslæraran (v. 1-5a)*
- II. Skýggja falslæraran (v. 5b-9)

Krossbragd (kiasma [X]) í 2 Tim 3:2-4

- φίλαυτοι – góð við seg sjálv
- φιλάργυροι – peningakær
 - ἀλαζόνες – geiparar
 - ὑπερήφανοι – hugmóðig
 - βλάσφημοι, – spottarar
 - γονεῦσιν ἀπειθεῖς, – foreldrum ólýðin
 - ἀχάριστοι – ótakksom
 - ἀνόσιοι – vanheiløg
 - ἄστοργοι – kærleiksleys
 - ἄσπονδοι – óálítandi
 - διάβολοι – baktalandi
 - ἀκρατεῖς – ófráhalandi
 - ἀνήμεροι – ómild
 - ἀφιλόγαθοι – uttan kærleika til hitt góða
 - προδόται – svikafull
 - προπετεῖς – hugsanarleys
 - τετυφωμένοι, – uppblást
- φιλήδονοι – elska lystir sínar...
- μάλλον ἢ φιλόθεοι – ... meir, enn tey elska Gud

Spurningar

- 1) Hvat vil tað siga fyri teg, at gera tær ómak at vísa teg fram sum ein, ið roynd/ur er fyri Gudi, sum arbeiðsmann, ið einki hevur at skammast við?
- 2) Hvussu reinsar ein seg sjálfan fyri at vera Harranum til nyttu?
- 3) Hvat skal til fyri at kunna rættleiða ein/a, sum er farin av leið andaliga?
- 4) Hvussu kunnu vit varða okkum fyri, at okkara trúgv og kristna lív bert er eitt eiti?

Halt fast við Skriftirnar og prædika Orðið (3:10-4:8)

3. tími

Halt fast við Guds Orð (3:10-17)

I. Tí skriftirnar fostra í okkum gudstóttu (v. 10-13, 14b-15a)

A) Mamman og omman lærdu skriftirnar og livdu gudsóttandi

B) Paulus lærði skriftirnar og livdi gudsóttandi

II. Tí skriftirnar leiða okkum til Frelsaran Jesus (v. 15b)

III. Tí skriftirnar búgva okkum til kristna lívið og tænastrána (v. 16-17)

A) Øll skriftin er innblást (θεόπνευστος) av Gudi

B) Øll skriftin er nyttuligt amboð at fyrreika okkum til alt gott verk

Fullfør tænaustu tína (4:1-8)

Og hvat inniber tað at fullføra tænaustu okkara og hví skulu vit tað?

I. Prædika Orð Guds til rættleiðing og ugga (v. 1-4)

- Tí Jesus, hin rættvísi dómarin, kemur at grunda sítt æviga ríki
- Tí einaferð fara fólk at vraka heilnæma (sunna) læru

II. Halt á, ver áhaldandi (v. 5-8)

- Tí Paulus er dømi um, at tað ber til at fullføra tænaustuna og verða standandi
- Tí rættvísikransurin liggur fyri framman

Spurningar

- 1) Hvørja ávirkan fær tað á okkara vitnisburð, um vit sigast undan líðing / atsóknum?
- 2) Hvat vil tað siga, at Skriftin ger okkum fullkomin til alt gott verk?
- 3) Hvat kann motivera teg til at vera íðin í tíni tænastru?
- 4) Hvat vil tað siga fyri teg at vera "edru/ur" í øllum?
- 5) Hvat skal til fyri at renna skeiðið at enda og verða standandi í trúnni?

Endi (4:9-22)

4. tími

Enda tænastruna væl (4:9-22)

Hvussu enda vit okkara tænastru væl? – 3 sannleikar at minnast:

I. Persónligar relatiórnir eru týðandi (v. 9-13, 19-21)

II. Avbjóðingar eru í tænastruni (v. 14-16)

III. Harrin er trúfastur (v. 17-18)

* Heilsanir og endi (v. 19-22)

Spurningar

- 1) Hvussu hevði tú reagerað uppá einsemi í tænastruni?
- 2) Hvussu hevði tú reagerað, um góðir vinir fóru avstað – kanska mitt í torførari tíð?
- 3) Hvussu fóta vit okkum, tá góðir vinir í tænastruni av einhvørrjari grund fara frá okkum?

